

Az ördög cimborája a Petőfi Színházban

G. B. Shaw első irodalmi-kritikusi korszakának vége felé, de már néhány évvel a drámaírói pályakezdésén túl jár. Előtte még az elismerést hozó 1904-es év, s aki ezt nem „kalkulálja be” a színházlátogatásba, s a Cézár és Kleopátra vagy a Pygmalion és más remekművek íróját keresi a színpadon, az könnyen csalódhat. A kicsit furcsán, darabosan összetett, cselekményében, időérzetkeletésében nem egyenletes, és a deus ex machina-szerű megoldásra hagyatkozó Az ördög cimborája egy érdekes, amerikanizáló, sőt az amerikanizmust Európából importáló dráma, romantikus játék, melvet egy pillanatra sem szabad igazán komolyan venni, noha ebben a színdarabban már sokszor megszilán a későbbi Shaw mesterségbeli tudása, remek jellembrázolása. Hogy mást ne mondjunk, mindjárt a darab elején színre lép Mrs. Dudgeon figurájában minden kor kritikusa a halott puritanizmussal töltött egyik legellenzenvesebb nőalakot fedezték fel, aki környezetében mindenki számára csak a nyomorúságot hordozza savanyú arcával és halálosan éles nyelvvel.

A Soproni Petőfi Színház bemutatója talán ezt a darabbeli hullámzó hangulati mozgást erősíti még fel, karikírozza kissé ki. A lassan, kicsit nehézkesen induló cselekmény a főszeplő megjelenésével gyorsul fel, válik pergővé, hogy egy tulajdonképpen „átugrott” fél napi időzóna után, nyújtsa a – még a színházlátogató számára is – meglepetésszerű, s egyben valószínűtlen, már említett megoldást.

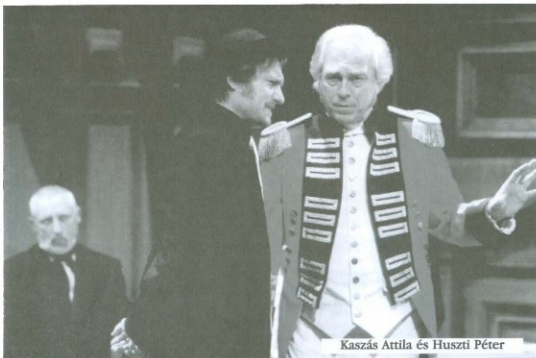
A dicséretesen egyszerű, minőségében jó díszlet szépen megtervezett, a színpad egyenletesen és egyensúlyban kitöltött, a

színészek azt teljesen „bemozognák”. Jó megoldás a második rész első – börtön – jelenetének a vasfüggöny előtti bemutatása.

A jelmezkészítés hangsúlyai jól „ülnek”, s míg a hétköznapi ruhadarabok jellegtelenségem nem teszi szürkévé az alakokat, míg az

Varga Klári, Papp Zoltán és Kaszás Attila

Kaszás Attila és Huszti Péter

igazán fontos elemek, a kor és hitvilág szülte kellékek korhűek.

A zenei kísérőanyag jól kiválasztott, befejező száma pedig jól provokálja a nézők tapását emellett, hogy egy különleges asszociációra is lehetőséget ad: vajon tényleg importálták-e az amerikaiak a telepeseikkel együtt az ünneplés mentalitását?

A színészi teljesítmények csaknem kivétel nélkül dicsérhetők, minden mozzanatban érezhető az őszinte szándék, hogy a kiváló játszó-rendező színész, *Huszti Péter* elvárásának megfeleljenek. Ebből a jó társulati munkából is kiemelkedik néhány alakítás. Elsőként kell említeni a főszereplőt, *Kaszás Attilát*, aki látható önállósággal, térteremtő képességével, „kikacsintásra” vett figurájával az előadás legmaradandóbb élménye. *Papp Zoltán* kiváló hangyaga kissé teátrálisan cseng, mely a lelkes alakjához illik is, a túlzengedett első szótágok árnyékában azonban a többi kissé nehezebben érthető, akár a valóságban. *Nagy Gábor* a színház egyik biztos „sarokköve”, megbízható alakításán, kiváló jellemformálásán most csak szerénysége tesz túl, ahogyan „alajátszik” Huszti Péternek, hogy a szerepre írt poénok „bejőjjenek”. *Varga Klári*, *Mészáros Tamás* és *Csonka Hajnalka* szerepformálását is di-

csérnünk kell. Érdekes módon amíg Judit alakjában a szerep és szereplő alapvető hasonlósága tompítja az eszköztár hatásosságát, addig Krisztof megformálásában – még a hangban is – a megtanult mozgássorok dominálnak, s néha ez üt át a színpadon túlrá, a nézőtérre is. Számomra a legproblematisabb alak Mrs. Dudgeon-é, *Andai Kati* megformálásában. A bevezetőben közölt kritikai megfogalmazásnak s igénynek teljes egészében eleget tesz, mégis fennmarad valami hiányérzet, valamiféle túljátszási kényszerképzet a nézőben. Nem tudom, csak gyanítom, hogy ezen dramaturgiailag lehetne segíteni, hogy a kevesebb több legyen. Huszti Péter pedig játszva tanít, a legtermészetesebb hanghordozással szórja a csattanókat, s mindegyik rendre bejön. Halk szavával betölti a teret, mert a nézők kíváncsiak arra, amit mond, s ennek a szatirikus táborok-alaknak elég a második rész arra, hogy két részre való impressziót gyakoroljon a hallgatóra-nézőre.

Csak ajánlhatjuk a Petőfi Színház előadása által nyújtott lehetőségeket a soproni polgároknak!

Immár tartós sorozatban látható a Soproni Petőfi Színházban és a Kamaraszínházban a *Valló Péter* nevűvel fémjelzett munkásság gyümölcse: egy sor előadás, melyek mindegyike tagadhatatlan élmény, szórakoztat és elgondolkodtat, hagyományos és nem bántó

Az alkotók csapata

módon kísérletező. Talán a kor, talán a kór az, ami engem elbizonytalanít: jelen állásban csak a falak maradnak, s nagy kérdés, hogy kivel-mivel s hogyan lehet majd megtölteni. Még igazán „ki sem futott” az első sorozat, s a látható eredmény – úgy látszik – sokakat nem is érdekel, másban gondolkodnak.

Lehet a jövő persze jobb is, rosszabb is, jósok nem vagyunk. Soproni polgárok vi-

szont igen, akik véleményére saját ügyükben – úgy látszik – vannak, akik nem kíváncsiak.

Drávai István

G. B. SHAW: AZ ÖRDÖG CIMBORÁJA
(*The Devil's Disciple*, 1897.)
romantikus játék két részben
a Soproni Petőfi Színház előadásában
Rendezte: HUSZTI PÉTER